

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Drága élet.

Aki Magyarország rónás Alföldjét, hepehupás dunántúli dombos vidékét, a Kárpátok lankás völgyeit beutazza, a májusi áldást fakasztó esők nyomában, országszerte örvendetesen tapasztalja, hogy Isten oltalma őrzi a jónak ígérkező termést. A kalászos gabonaművek buján nőnek, a gyümölcsösök is szép reményekre jogosítanak, ha csak valami elemi csapás nem nehezedik reánk, a népek ezreinek szívéből hálaltelt sóhaj fakad fel: ha majd aratják a termést.

Amikor a megpróbáltatás nehéz napjaiból, a nyomorból már-már kivezetne a kilátásra helyezett jogos remény, mikor ringó, bő termést ígérő szántóföldjeink hitet öntenek belénk, a drágaság nem hogy szűnnék, hanem állandóan a családfentartók vállán teherkedik. Az eladók vásárja csunyan kihasználja a fogyasztók zsebeit, akiknek nem lehet védekezni a haszonszerzés ezen embertelen árusítói önkénye ellen, várjuk a jobb belátásukat s voltaképpen csendesesen tűrjük, hogy az önkényes kizsebelés napról-napra nagyobb

arányokban tegye állandóvá a panasz-kodást.

A kenyér, a hus, a tojás ára a hogy felment az ősszel, ugyanaz ma is, sőt országszerte panaszkodnak, hogy napról-napra emelkedik az árfolyam. Vannak vidékek, ahol a hus kilója 1 kor. 60 fillér akkor, mikor a vidéken a mészárosok harmadrendű marhát váganak és amikor a harmadrendű marhának Budapesten 60—80 korona métermázsája. Még kirívóbb az üzleti telhetlenség a disznóhusnál, ahol 2 koronát is kérnek egy kilóért s amikor a disznóhus ára a nagybani piacon 60—70 korona árban váltakozik.

Éppenséggel nem akarjuk a mi helyi iparosainkat, kereskedőink, élelmi cikk árusítóinkat aposztrofálni, mi általán az országos viszonyokból, panaszokból merítjük e felszólaló sorokat, mert végeredményében az általános drágaság kihat az ország minden vidékére s ahol e miatt nincs panasz, ott a kereskedőket, az árusítókat csak dicsérni lehet. De nem lehet szó nélkül tűrni, hogy kapzsiságból valaki és valakik rohamosan gazdagodjanak, a közönség

megfosztásával. Mert ha még egy olyan esztendő érünk mint a tavalyi, akkor ez a drágaság szinte megszokott jelleget fog ölteni s tekintettel a felhalmozott igényekre, a szegény földmives népet és a hivatalnoki kart egzisztenciájában végkép tönkre tesszük, ami nemzeti és kulturális szempontból az ország elgyengülését jelentené és állásában rettenetesen megingatná.

Ezért a hatóságok talpraállása, igényeink és jogaink megvédése aktuális kérdés mindenütt a hazában. Csak olyan szabályrendeleteket hozzanak, a miknek a betartására igazságos ellenőrök vannak, amit képesek betartani. A papiroson megírott jogvédelem, ha azokat aranytoll irta, zseniális fejű ember fogalmazta is, semmit se ér, ha a gyakorlati megvalósulásán nem munkálkodik az arra hivatott fórum, a hatóság.

Erélyes intézkedésre van szükség ott, ahol az árusítók gazdagodási szenvedélye nem ismer határt. A közönség ha egyébként védekezni nem tud, fékezze igényeit és garasait becsülje meg, ne hizlalja a telhetetlen pénzságot.

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Ha megcsal az élet . . .

— Puskin. —

Ha megcsal a sanda élet,
Ne bántson bú, se harag.
Jobb napok is majd csak érnek,
Ami késik, nem marad.

Él a szív csak a jövőben,
A jelen csak bűt szerezt,
Minden elmúl az időben
S ami elmúlt — kellemes.

Szabó Endre.

A rozmaringról.

Irta: Verner László.

Nincs a magyar népek kedvesebb virága ennél. A lányok rozmaringgal mennek a templomba. Öreg asszony könyörgésre, menyasszony esküvőre nem megy rozmaring nélkül. Hanusz István érdekes ethnografiai szokásokat ír a Virágokról való könyvében: A Jászságban piros almába tűzve a menyasszony maga adja a rozmaringot a hívogató vőlegény kezébe. Hogy ez legyen a lakodalomba terelgető. Pestmegyében ha a rozma-

ringot kiteszik az ablakba, az annak a jele, hogy ott eladó leány van. A Mátra mentén a rozmaring csak leányzót illet meg, mert az a szüzieség jelképe. Somogyban nemrégiben minden lakodalomban tizenkét bokor rozmaringot állítottak, hogy minden meghívott vendég egy szálat vigyen haza a lakodalom emlékéül. A Csallóközben nemesak a vőfélyek kezében van rozmaring, hanem piros vagy kék szalaggal ékesítve minden vendég kap belőle. Az erdélyi magyarságnak nem oly kedvelt virága, mint a magyarországi magyar népek.

Azt mondják, hogy a rozmaringot az avarok legyőzése után honosították meg Magyarországon. De ez nem egészen bizonyos. Mert azt is mondják, hogy a Spanyolorszáig elkalandozott magyar vitézek hozták onnan magukkal. Sőt azt is állítják, hogy II. András kereszties seregeinek tetszett meg ez a virág annyira a szentföldön, hogy nélküle nem akartak hazajönni. Mondják végül azt, hogy Nagy Lajos hozta Olaszországból. Ez a legvalószínűbb. Kevésbé lehet annak az állításnak hinni, hogy a törökök ültettek volna nálunk legelőbb rozmaringot.

Torda-Aranyos vármegyében azt mesélik, Szent-László süvegéről (mikor a tordai hasadékon átugratott) leesett a rozmaringszál és a sziklában gyökeret vert.

Mennyi szép nóta van a rozmaringról. Ime néhány mutatóba:

Fölszántottam kertem alatt a mesgyét,
Bekerítem rózsafával a szélét,
Közepébe rozmaringot helyezek,
Melléje meg nefelejtsét ültetek.

Szagos a rozmaring,
Lehajlik az ága,
Gyere kis angyalom
Üljünk árnyékába.

Nem megyek, nem megyek,
Rozmaring árnyékába,
Összetörök ruhám,
Szoknyám kerek alja.

Már kissé szomorubb nóta a rozmaringról ez:

Megüzentem az édesanyámnak,
Rozmaringot kössön a lányának,
Két szélére két szép rozmaringot,
Közepébe bokros búbanatot,
Bezárhatod rácsos kis kapudat,
Nem taposom többé udvarodat,
Vethetsz belé rozmaringot, rózsát,
Nem szedem le többé gyenge ágát.

Tartogassa jobb napokra, mikor az árusító engedett az önkényéből.

Furcsa, de úgy van, hogy itt a fogyasztás esőkenése fog segíteni, míg a forgalom nagysága egyre a telhetetlenek szenvedélyét növeli.

Ha a közönség, ha csak ilyen hallgatagon is, bünteti a rut önzést, sokban hozzájárul a piaci ár változásához. És minden bizonnyal csak a maga javára.

† Kulinyi Zsigmond.

Nagy gyász érte a magyar vidéki hírlapírodalmat: egyik legjelesebbje, Kulinyi Zsigmond, a V. H. O. Sz. elnöke, folyó hó 6-án reggel 9 órakor Szegeden tüdőbajban 52 éves korában meghalt.

Mi, ujságírók gyászoljuk őt, nemcsak siratjuk. De velünk kell gyászolnia a magyar iparosnak, a magyar kereskedőnek is. Sőt ha mi sirunk, ezeknek zokogniok kell. Hiszen szívét, a sajtót magát, mert ez volt szive és esze, a kereskedelemnek és iparnak áldozta fel.

Most pedig áldozunk mi az ő emlékének, mi igénytelen munkásai a vidéki sajtónak, azok, akik az ő nyomdokain akarunk járni, nem vágyva másra, mint a munka diadalára, mások munkájának miáltalunk hűségesen és önzetlenül elősegített diadalára, melynek fényében, melegében észrevétlenül, de boldogan sütkérezünk, mint a boldogság fakirjai. Mi áldozunk a te emlékednek, testünkbe mélyesztve a munka karjait, hogy elősegítsük a célt, melyért te küzdöttél, a munka diadalát, a mi munkánkét is, melynek jutalma az emlékezet, mint a te emlékezedet.

Csintalan kis nótáska ez is:

Fölszántottam kukorica-földemet,
Vetek bele rozmaringot eleget,
Rozmaringot leszedik a szagáért.
Ezt a kis lányt elveszik a jussáért.

Ez még csintalanabb:

Rozmaringos a kötöm,
Van már nekem szeretöm.
Rozmaringos a szoknyám.
Hogy a babám nézzen rám.

Szép érzelmes nóta, apáink talán a kótáját is tudják:

Rozmaringnak olyan a szokása,
Télen-nyáron zöldellik az ága,
Leszakasztják, kóróvá változik,
Az én szívem hozzád kívánczok.

A rozmaringot nemesak a nép éneklidalaiban. Költőink közül Czuczor, Bajza, Tompa, Arany, Tóth Kálmán szép költeményeket írtak róla. Arany a „Méh zománca” című versében a méhecske a rozmaring bokrán pusztaul el.

Ennek a növénynek hazája Spanyolország. Kasztíliaiban egész erdőség van belőle. De el van terjedve sokfelé. Egy magyar zarándok a szentföldön is dus tenyészetben látta.

Halála alkalmából a helybeli felsőkereskedelmi iskola, melynek a megboldogult az intézet fenállása óta majdnem megszakítás nélkül miniszteri biztos volt, gyászlobogót tüzetett ki az intézetre.

Felsőkereskedelmi iskolánk derék tanári kara e hó 7-én ülést tartott, melynek egyedüli tárgya Kulinyi Zsigmond elparentálása volt. Ez alkalomból részvétáviratot menesztettek a megboldogult özvegyének és a szegedi kereskedelmi és iparkamarának, melynek a megboldogult megalakulása óta titkára volt.

Temetése folyó hó 7-én délután fél 6 órakor ment végbe Szegeden. Végtisztességén nagyszámu közönség jelent meg és igaz részvétellel kísérte ki utolsó útjára.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara, melynek titkára volt és a „Szegedi Napló”, melynek 27 éven keresztül munkatársa volt — külön gyászjelentést adtak ki.

Áldott legyen emléke!

Főgimnáziumunk az országos tornaversenyen.

Folyó év május hó 27-én és 28-án tartatott meg az országos ifjúsági tornaverseny Budapesten. E célból a zombori állami főgimnázium ifjúságának 30 tagja Horváth János és Mihálik István tanárok és Khloyber Lajos tornatanár vezetése alatt május 25-én a déli vonattal utaztak Budapestre. Aznap este 6 óra 55 perckor érkeztek fel s a székesfővárosi VII. kerületi polgári fiúiskola helyiségeiben még három más vidéki intézet tanulóival együtt nyertek elszállásolást. Utközben még három intézet tanulóifjúságával találkoztak és pedig az újvidéki kir. kath. főgimnázium, a bajai tanítóképezde és a kiskunhalasi főgimnázium tanulóival.

Még Ausztráliában sem ismeretlen. Nagyon gyakori Görögországban, Olaszországban. Franciaországban hajdan fűszerül használták arozmaringot és már Nagy Károlynak kiváló gondja volt arra, hogy termesszék.

Az angoloknál szokás karácsonyestén rozmaringgal szörni tele a szobát. Trieszt táján meg újévkor almába szurják és úgy járnak vele házról-házra köszönteni. Csehországban ifjú lányok temetésén van nagy alkalmazása, Stájerországban pedig a lelépő bíró ad rozmaringszálat az utódjának, mely bizonnyal azt példázza, hogy minden hatalomnak vége szokott lenni.

A rozmaringgal bűbajos ostoba asszonyok kuruzsolni szoktak. Ma csak illatos viznek gyártására használják.

A méhek felette szeretik, azért a méhesek körül ültetni igen alkalmas.

Hálásak vagyunk a rozmaring iránt, kedvelt virága a magyar népnek: a fiatalságot ékesíti és hej! de sokszor róla szólott bánatos, vagy vigabb nótája.

Minthogy 26-án intézetünk ifjúsága a versenyen nem volt elfoglalva, a kísérő tanárok ezen szabad napot arra használták fel, hogy a székesfőváros látványosságait az ifjúságnak megmutassák. Evégből egy kórsétát tettek és pedig a Nagykörut, Kerepesi-ut, Kossuth Lajos-utcán végig az Erzsébet-hídig, onnan a rakparton végig a Ferenc József hídig a fővámházhoz és a vásáresarnokba. Ez utóbbiban különösen érdekelte az ifjúságot a nagymennyiségben felhalmozott élőhal és vadféle. A vásáresarnok megtekintése után, a vámház köruton s a Kálvin-téren áthaladva a Muzeumba rándult a társaság, hol a nemzeti Muzeum igazgatóságának szíveségéből az összes helyiségek feltárultak előttünk, úgy hogy az ifjúság a Muzeum valamennyi tárát megtekinthette. Innen a Muzeumköruton, Kossuth Lajos-, Kigyó-, Váci- és a Dorottya-utcákon végig a Lánchidig vonultunk. A Lánchid és a Magyar Tudományos Akadémia megtekintése után a képviselőházba mentünk, hogy aznap ülésén részt vehessünk. De mivel a képviselőház karzatai az ifjúság tömeges látogatása miatt zsúfolásig megteltek, aznap az ülésen már nem lehetünk jelen, miért is a tornatanár kérésére Tóth képviselőházi háznagy ur a hétfői ülésre a szükséges jegyeket már pénteken kiadta. A képviselőházból elindulván a társaság az igazságügyminiszterium és a m. kir. Kuria épületeinek megtekintése után a Szabadságtéren át a Bálvány-utcán végigvonulva a Szt. István-bazilikát kívülről megtekintve, a Váci-köruton, Andrassy-uton, Nagyköruton végighaladva az étkezési helyiségbe, a Teréz-köruti „Gambrinus sörösarnokba” vonult és az ebéd elköltése után az utazással és kórsétával járt szokatlan fáradságot kipihenni visszatért a szállására. Az étkezés alatt a nagy éttermen végig egyszerre csak egetverő éljenzés hangzott fel. Ő excellenciája dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter érkezett a sörösarnokba, hogy személyes meggyőződést szerezzen arról, vajjon a vidékről felrándult ifjúság élelmezése rendben és kifogástalanul történik-e, vagy sem? Miután minden intézet kísérő tanáratól erre megnyugtató jelentést nyert, kísérőivel: dr. Bárczy István székesfővárosi tanácsnok és Boncz Ödön vallás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsossal az ifjúság hangos éljenzései között eltávozott a helyiségből.

27-én reggel fél 9 órakor kezdődött a csömöri-uti versenypályán a fabotokkal való szabadgyakorlat főpróbája. A Himmusz és Szózat eléneklése után dr. Ottó harangjelére tízezer kar végezte az előirt szabadgyakorlatokat oly pontossággal és szabatosággal, mintha egyetlen ember működött volna. S dr. Ottó vezetőtanár legnagyobb megelégedésének adott kifejezést. A befejezett szabadgyakorlatok főpróbája után a tornászcsapatok visszavonultak szállásukra s közvetlen az ebéd után 1 órakor zászlókkal s fabotjaikkal a Hunyadi-téren gyülekeztek 31 oszlopban. A mi intézetünk ifjúsága a 25-ik oszlopba osztatott be. Pontban 2 órakor elindult az első oszlop a szabadkai községi főgimnázium tanulóival az élén, katonai zenekar kíséretében a Kemnitzer-, Vörösmarty-utcákon, Andrassy-, Stefánia- és Csömöri-uton végig ki a versenypályára. A kövezett utakon a tízezerre menő nézőközönség lelkes éljenzéssel fogadta a magyar tornászifjúságot s a lelkes éljenekből nagyon sok jutott a zombori állami főgimnázium tanulóinak is.

A fölvonulás 2 órától ¼4-ig tartott.

A versenyterre érve, minden oszlop diszmetben elvonult az udvari páholy és tribünök előtt, a zászlókat a miniszter, a megjelent notabilitások és a nézőközönség előtt meghajtotta. Körüljárva a pályát, minden csoport előre megjelölt helyére ment. A felállítás és a Himnusz eléneklése után kezdődtek a szabadgyakorlatok, melyeket a nézőközönség megtapsolt. Gyönyörű látvány volt az. Ötezer magyar ifju! Derék, testben-lélekben ép egészséges ifju, a nemzet büszkesége! Mindannyi képviselője a magyar nemzeti eszmének. A dresszek ezer meg ezer színe, a verőfényes nap, — elfelejthetetlen kép.

A szabadgyakorlatok bevégzése után minden oszlop a maga különítményébe vonult. Következett az V. és VI. osztály egyéni versenye, vagyis 30 méteres futás és 5 méteres póznák megmászása. Az V-ik osztályból Mayer Jenő, a VI-ikból Petényi József indult. Az harmadik, emez pedig második lett; mindkettőjüket bronzéremmel tüntették ki. Különösen remek volt Petényi futása, amennyiben társait 2 méterrel elhagyta. Mivel azonban a póznánál az elugrást elhibázta s ennek következtében előnyét elveszítette, Ivánesó Mihály munkácsi ifju vitte el előle a pálmát. Ezt követte a mintacsapat tornázása nyújtón, korláton és lovon. Intézetünk ifjusága számszerint 10, a nyújtón végezte gyakorlatát. A versenybíró, Vágó Henrik, külön megdicsérte a csapat magatartását és tornázását 14 egységgel, tehát majdnem a legmagasabb jeggyel osztályozta. Az intézet dícsérő oklevelet nyert érte. Most megint oszlopokba állt fel az ifjuság s a Szózat eléneklése után zeneszó mellett diszmetben a Juri-páholy és a tribünök előtt elvonulva, hazavonult.

28-án reggel 8 órakor kezdődött intézetünk részére a főverseny, a zászlóért való küzdelem. A huszasesapat a jobb szárnytól a balig egytől huszig terjedő, mellre varrt számokkal volt ellátva. Sorshuzás útján állapított meg, mely számú ifjak kerülnek szerre (jelen esetben korlátra) s kik a távugráshoz. Nálunk a páratlan számúak lettek az ugrók s a páros számúak a szertornászok. A véletlen úgy hozta magával, hogy a páros számúakkal éppen a szertornászok jutottak a távugráshoz. Mi a verseny tulajdonképen? Minden verseny abból áll, hogy kiki azon szakmában mutatja be legjobb tudását, mely egyéni individualitásának legjobban megfelel. Tehát ezen főversenyben nem legjobb tudásával versenyzett az ifjuság, hanem schéda rendszer, vagyis a vakszerencse döntött. Ez az oka, hogy intézetünk ifjusága 92 intézet közül csak a 48-ik helyet tudta magának kivívni. Különben ezen működéséért is oklevéllel tüntették ki.

Ezen versenyszám után következett a füles labba mérkőzés, melyben az intézet 10-es csapata a zalaegerszegi főgimnázium 10-es csapata részéről 1 : 0 vereséget szenvedett, de remek játékáért külön dícséretet nyert. Veresége is csak annak tulajdonítható, hogy játékosaink a nappal szemben állottak.

D. u. 2 órakor a Hunyadi-térről újból felvonult az összes tornászifjuság a versenyterre, ugyanolyan sorrendben, mint az előbbi napon. A felvonulás után Himnusz, szabadgyakorlatok mint 27-én. Ezután következett a VII. és VIII. osztályok egyéni versenye: 50 méteres futás és póznamászás.

Ezen versenyben Csávosi Sándor VII. o. t. 1-ső lett a versenybíró szerint, de a juri Váradai budapesti tanulót nyilvánította

1-sőnek, Csávosit pedig 2-iknek. Tekintve Csávosi indispozícióját, az eredmény így is valóban remek s csak úgy tudta elérni, hogy egy 25 méter magas felugrással a póznára előnyt biztosított magának. Az egyéni verseny után intézetünk ifjusága a tornatanár vezényletével szabadon választott személnküli szabadgyakorlatokat mutatott be, melyeknek szabatos és csinos kiviteléért az intézet díszoklevelet nyert. A verseny befejezése után általános sorakozás és a győztesek kihirdetése következett. Ez alkalommal adták át a főverseny győztesének a szépsiszentgyörgyi Mikó főgimnázium tanulóinak is a díszzászlót. A Szózat eléneklésével ért véget a kétnapi ifjusági tornaverseny. Programmon kívül azonban a tanulóifjuság hazafisága és hazaszeregete abban nyilvánult meg, hogy önkényt mintegy vezényszóra fölhasant a Kossuth nóta s az ifjusággal lelkesen énekelte együtt a tízezerre menő nézőközönség is: „ha még egyszer azt izeni, mindnyájunknak el kell menni!”

A hazaszeregetnek ezen orkányszerű kitörése után a tornászesapatok hazafelé vették útjokat, hogy a 2 napi küzdelem fáradságát kinyugodhassák. Május hó 29-én délelőtt 9 órakor körsétával újra a képviselőházhoz vonultunk, ahol a háznagy által rendelkezésünkre bocsátott helyeket elfoglaltuk és a képviselőház ülésén fél 12 óráig jelen voltunk. Ekkor a házat elhagyva, az étkezés helyiségebe siettünk s az ebéd gyors elköltése után szállásunkra mentünk. Miután szíves házigazdánktól elbucszunk, a keleti pályaudvarra vonultunk és az 1 óra 55 perckor elinduló személyvonattal hazarobogtunk.

8 óra 40 perckor érkezünk haza. Az ifjuság hozzátartozói fogadtak a pályaudvaron. Sorakozás után az intézeti zászló leadása céljából az ifjuság katonás menetben dob- és trombitás mellett a főgimnázium épületébe vonult s miután itt a Himnuszt elénekelte és a zászlót leadta, széteszlott, magával vive azt az elfelejthetetlen benyomást, amit a verseny s a kirándulás lelkére gyakorolt. Intézetünk ifjusága becsülettel megállta helyét az ország tornászifjusága közt, amennyiben intézetünk részére 3 dícsérő oklevelet és 3 érmet hozott haza és erősen megfogadta, hogy szellemi kiképzése mellett, teste épségben tartását sem fogja elhanyagolni.

H i r e k.

Lapunk legközelebbi száma a pünkösdi ünnepek miatt pénteken, f. hó 16-án jelen meg.

Kinevezés. Öfelsége a király Kiss Bertalan hőmezővásárhelyi járásbíró a szegedi kir. táblához bíróvá nevezte ki.

Június 8. A koronázás évfordulója alkalmával a plébániatemplomban és a karmeliták templomában hálaadó istentisztelet volt.

Halálozás. Városunk közeletének egy derék polgára, a puritán jellemű Hameder Károly nagybirtokos, Zombor szab. kir. város virilis tagja f. hó 7-én elhunyt. Beesületes munkában töltötte egész életét, melynek eredménye az szép vagyon, melyet családjának hátrahagyott. Egyenes jellemű, egyszerű, keresetlen modoru ember volt. A szegényeket adományaival gyakran segítette és jótékony célra is sokat fordított. Halálá nagyszámút családjá és számos ismerőse gyászolja. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Hameder Károlyné szül. Burnáts Éva úgy a maga, valamint az alulírottak nevében is a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett jó férje, illetve édes atyjuk, testvérük, apósuk, sógoruk, öregatyjuk

és dédatyjuk Hameder Károly nagybirtokos, Zombor szab. kir. város virilis tagja folyó évi június hó 7-én hajnali 2 órakor, munkás életének 77. évében, hosszu szenvedés után, jobblétre szenderült. A boldogultnak földi maradványa folyó évi június hó 8-án délután 5 órakor fog a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Lelke üdvéért az engesztelő szentmise-áldozat pedig folyó évi június hó 8-án délelőtt 10 órakor fog a helybeli plébániatemplomban a Mindenhatóknak bémuntattatni. Zombor, 1905. évi június hó 7-én. Béke lengjen porai felett! Schiller Károlyné szül. Hameder Emma, Sepatz Elekne szül. Hameder Adél, Hameder Károly, Hameder Péter, Hameder Pál, Hameder Nándor, gyermekei. Özv. Adamovits Mihályné szül. Hameder Adél, özv. Hoffmann Antalné szül. Hameder Magdolna, özv. Reszeli Józsefné szül. Hameder Katalin, testvérei. Schiller Károly, ny. cs. és kir. kapitány, Sepatz Elek, vejei. Özv. Hameder Györgyné szül. Becsits Anna, sógornője. Özv. Burnáts Mátyásné, anyósa. Fischer Nándor, cs. és kir. főhadnagy, Fischer Nándorné szül. Brezsina Olga, Ince Gusztávné szül. Schiller Hermína, Ince Gusztáv, ny. cs. és kir. főhadnagy, Mamuzsits Antal, unokái férjeikkel. Ince Imre, Ince Sári, Mamuzsits Vilma, Mamuzsits László, dédunokái.

Városi közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1905. évi június hó 15-én, esütörtökön délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart.

Gombosi kirándulás. A zombori iparos dalárda pünkösdi első napján Gombosra kirándulást rendez. A kirándulás iránt, mely dalestélylyel is van egybekötve, úgy városunkban, mint Gombos és környékén nagy az érdeklődés, olyannyira, hogy dalárdánk eme vállalkozását is a legnagyobb siker fogja koronázni. A dalestély „Gombos” vasuti állomásnak éttermében tartatik meg. Szépen és válogatottan összeállított műsora a következő: 1. „Kertem alatt fülemüle fészkel.” Férfikar, éneklő a dalárda. 2. Tréfás Magandalok. Előadja Gruda Pál. 3. „Nyisd ki anyám . . .” Férfikar, éneklő a dalárda. 4. Bál előtt. Férfi hármás. Személyek: Nő — Muits Sándor. Vő — Ifj. Gegner József. Ő (t. i. az anyós) — Dörfler Gyula. 5. „Óh mért vagy olyan távol.” Férfikar, éneklő a dalárda. 6. Terka és Kvaterka. Férfi négyes. Személyek: Terka — Muits Sándor. Kvaterka — Ifj. Gegner József. Mária, Sári szolgálók — Dörfler Gyula, Répits Ferenc. 8. A kocavadászok. Fővadász — Répits Ferenc. Vadászok — A dalárda tagjai. Dalestély után tánc, melyhez a zenét Herczenberger Sándor zombori első zenekara szolgáltatja. A dalestélyt megelőzőleg esti 7 órakor tárogató hangverseny, midőn is Vadas Feri zombori tárogató-mester kurucnótákat ad elő. A dalestély kezdete esti nyolc órakor. Belépődíj személyenkint 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. — A kirándulásra való részvételre legkésőbb ma estig jelentkezni lehet Tantner Ottó a dalárda elnökénél, az iparoskörben vagy a dalárda bármely tagjánál.

Halálozás. Antalitz Hugó, nyug. tanító f. évi június 4-én élte 41. évében rövid szenvedés után Palánkán jobblétre szenderült.

Rajzkiállítás. A zombori állami főgimnázium tanulóifjuságának rajzaiból rendezett kiállítás megtekintésére tisztelettel meghívja a n. é. közönséget a rendezőség. A kiállítás ingyenes s megtekinthető az intézet rajztermében f. hó 11. és 12-én d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig.

Juniális. Mint minden évben, úgy az idén is a róm. kath. elemi iskola tanító kara a városi „Sikara” erdőben június 8-án kirándulást rendezett. A tanulók, kik zászlóval és virágokkal kezükben gyülekeztek az intézetben, honnan 8 órakor a plébániatemplomban istentiszteletre vonultak. Ennek befejeztével zeneszó mellett a Szentháromság-terre mentek, hol a Himnuszt énekeltek el s innen a Sikara erdőbe vonultak. Adakozás folytán összegyűlt összegből a tanulók igen izletes

és jó ebédet kaptak. Az erdő árnyas fái alatt az egész napot társas játékokkal, énekléssel és szavalással töltötték el. A hőség csillapultával az erdőhöz vezető úton a kocsiközlekedés igen forgalmassá vált; a város intelligenciája nagyszámban kereste föl az erdőt, hogy gyönyörködjék a gyermekek pajzán örömeiben, kiknek ezen nap bizonyára feledhetetlen emlékü lesz.

Értesítés. A „Zombori Kereskedők Testülete” ez úton értesíti a közönséget, hogy közös megállapodás szerint a fűszerkereskedések április 1-től október 1-ig reggel 6-tól este 8-ig, október 1-től április 1-ig reggel 7-től este 1/2 8-ig; a többi üzletek április 1-től november 1-ig reggel 1/2 7-től este 7-ig és november 1-től április 1-ig reggel 7-től este 7-ig tartatnak nyitva.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Bárczy Iván pénzügyi titkár László nevű joghallgató fiának holttestét f. hó 8-án a törvényszéki hullacsarnokban agnoszkálták.

A bajai városi tisztviselők a napokban értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy kérni fogják a tisztviselőknek — az államiakéhoz hasonlóan — rangfokozatba való osztályozását.

Csonoplyai állatdíjazás. Minden félreértés elkerülése végett fel vagyunk hatalmazva közli, hogy egy a szarvasmarha, mint a lódíjazás, f. hó 12-én okvetlenül meg fog a program szerint tartatni.

Értesítés. A gőzgépezetők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden, június hó 19-én d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

Gyilkosság szerelemfáltésból. Titokzatos szerelmi dráma játszódott le folyó hó 2-án Madaras községben. Viruló szépségű 16 éves leány az áldozat, aki alig három napja tartózkodott a községben. Az eset eddig kiderített részleteiről, amelyek azonban kevés világot vetnek a titokzatos esetre, a következőket írják Madarasról: Molnár Mária 16 éves jánoshalmi leány néhány nap előtt érkezett a községbe nénye családjának látogatására, akik szőlőmunkások. A leány már az első napon megismerkedett a hozzátartozói szomszédságában lakó Faragó András nevű legénnyel, aki szintén szőlőmunkás, de viselkedéséből nem lehetett következtetni, hogy komolyabb érzelmekkel viseltetik új ismerőse iránt. Pénteken délután ott járkált a szőlőmunkások kunyhói között s Faragó ajtaja előtt állt meg. Abban a pillanatban revolverlövés dördült el és a leány homlokán találva, egy jajszó nélkül rogyott össze életlenül. A pár lépésnyire dolgozó hozzátartozói azonnal odarohantak, de csak a leány holttestét találták ott. A kihallgatott Faragó András állhatatosan tagadja a reá rótt bűncselekményt és azt állítja, hogy a leány a tőle elkért revolverrel öngyilkosságot követett el. A ténykörülmények, valamint a boncolás adatai is azonban amellett bizonyítanak, hogy a szerencsétlen leány gyilkos merénylet áldozata lett. Meg lett ugyanis állapítva, hogy a lövés több lépésnyi távolságról jött, mert a löseben a közelről jövő lövéseknél látható égési nyomok nincsenek. Továbbá a sérülés helye is olyan, hogy az csupán idegen kéztől eredhetett és a bűnjelül szolgáló revolver olyan szerkezetű, mellyel a kezelésében járatlan leány nem bántathott olyan biztonsággal.

Schweidel évében. A közelebbi napok lélekemelő ünnepe, annyira áthatotta egy helybeli hírlapírónak, Kiss Antalnak szívét, hogy elhatározta, hogy egy kiadandó nagy művével mindenben azon lesz, hogy ne mosdójék el soha a nagy nap legszentebb emléke. Éppen ezért egy olyan művet fog kiadni, amely a tisztviselőknek, akik folytonosan számot tarthatnak az áthelyezésre, örök emlékül szolgáljon. Különösen akkor, ha meg kell válniok Schweidel városától. Az albumszerű könyvnek eszméje Zomborban mindenütt óriási tetszésnek örvend. A könyv körülbelül 600 képet fog tartalmazni az illető tisztvi-

selők aláírásával, születési helyének megjelölésével, esetleg érdemeikkel. Erre azután elmondhatjuk, ha testé lesz, hogy ilyen munka Magyarországon még nincs. Az összes Zomborban jelenleg létező állami, megyei, városi, törvénykezési, tanügyi, adóhivatali, kincstári, folyameménökségi, közlekedésügyi, posta, takarékpénztári tisztviselők és hivatalnokok, ügyvédek, papok és tanítók arcképcsarnokát óhajtja Kiss Antal barátunk kiadni. Az eszme egészséges, s ha kellő anyagi támogatásban részesül, a szép terv kivételének akadályai nincsenek. Az album mérsékelt árú lesz, úgy hogy a legszerényebb fizetésű hivatalnok és tisztviselő is könnyen megszerezheti. Most már a földolog, hogy Kist az illető körök úgy erkölcsileg, mint anyagilag tervének kivételében kellőleg támogassák.

Szerencsétlenül járt vendég-lős. Sulyos baleset érte tegnap délbén Farkas Gyula Kossuth Lajos-utcai vendéglőt; nagyobb mennyiségű borszállítmányt akart elhelyezni pincéjében és egy 350 literes hordó leeresztésénél a kötél elszakadt és a pincegáborban álló Farkast lábáról leütötte és testén keresztül a pincébe gurult. A sulyos sérüléseket szenvedett vendéglőt eszméletlen állapotban lakására vitték és a megjelent orvos minden igyekezte dacára ez ideig még nem sikerült eszméltre hozni.

Fürdés áldozata. Veréb János bajszentistváni szabómunkás Sándor nevű 6 éves fia folyó hó 4-én a község melletti tégláregelő telepen levő gödrök egyikében az esőzéstől összegyűlt vízben akart megfürdeni, de a mély gödörben halálát lelte. A kis fiu szülőinek libáit őrizte s mivel ebédre nem ment haza, keresésére indultak s hosszas kutatás után találták meg a gödör fenekén holtan.

Hipnotizáló betörő. Szeghegy községben a múlt héten letartóztatott a csendőrség egy Hatala István nevű vándorköszörüst, aki a környéken több betörést követett el s eközben nagy segítségére volt hipnotizáló képessége. Még a házörző komondorokat is hipnotizálta. A múlt héten Pfeifer Jakab szállásán fényes nappal rablás történt. Aznap ugyanis Pfeifer és családja kimentek a távolabb eső szántóföldre kapálni. A háznál csak a gazda öreg anyja, özvegy Pfeifer Mártonné maradt, biztonság kedvéért tehát szabadon bocsátották a házörző ebeket is. Délfelé egy ember toppant be a konyhába, hol az öreg asszony főzéssel foglalkozott. Az Az idegen odalépett az öreg asszonyhoz, erősen a szemé közé nézett, amitől az öregasszony önkívületi állapotba jutott. Délben hazatért a szállásra a házigazda fia, hogy az ebédet kivége a munkásoknak s ekkor az öregasszonyt még mindig eszméletlenül találta, a szobában azonban föl volt dülva minden s a ládafiókból hiányzott a gazda 270 korona készpénze is. A fiu lármát csapott, mire a közeli földesemberek siettek elő, akik az öregasszonyt felloesolták. Az esetet bejelentették a csendőrségnek, mely a nyomozás során megállapította, hogy a kérdéses időben Hatala István köszörüs járt a szállás felé, kiről többen állították, hogy a legvérengzőbb kuttyát is egy tekintetével megtudja esendesíteni. A csendőrség elvezette Hatalát azokra a szállásokra, hol megelőzőleg betörések voltak s ott szabadon bocsátották a házörző ebeket. A legnagyobb meglepetésre azonban az ebek amint Hatalát meglátták, lelapultak a földre és farkesóválvá esusztak hátrafelé s csak mikor már jó távolba jutottak a félelmetes embertől, ugrottak fel és vonitva futottak tovább. Özvegy Pfeifer Mártonné szintén megismerte Hatalában azt az embert, aki a rablás idején megjelent nála és a szemével kábulatba ejtette. Minthogy a további nyomozás során Hatala lakásán több olyan tárgyat találtak, melyek az elkövetett betörésekből származtak, ezek alapján a veszedelmes embert letartóztatták és átadták a bíróságnak.

Könyvek utcai árusítása ti-los. A belügyminiszter több felmerült esetből kifolyólag akként intézkedett, hogy a különféle füzetek- és könyveknek utcai elárúsítása nem engedélyezhető.

Század vége. Ujabb versek. Irta Pataj Sándor. Budapest, 1905. Pataj Sándor ez újabb kötetében nagyrészt a már megjelent költeményeit vette föl. Főleg dalok, melyekben a hazafias érzelmek, a szerelmi és családi érzés nyer kifejezést könnyed, művészi formában. Több igen sikerült fordítást is találunk a kötetkében német, francia, orosz, szerb, tót, román költők dalaiból. Igen becses része a gyűjteménynek mintegy tizenöt Heine-dal fordítása. Benne az u. n. heineiség — mely egyébként Pataj eredeti verseiben is többször megnyilvánul — pompásan nyer kifejezést. A verskötet Kunosy, Szilágyi és Társa kiadásában jelent meg. Ára 1 korona.

Koalíciós színház. Török a fejüket a színházigazgatók, milyen módon lehetne nyáron is, a meleg esték idején, közönséget vonzani a színházba. Három színi direktor tanakodik előlött a kávéházban, amikor egy újságíró, aki mindent politikai szemüvegen át néz, újfajta ötlettel lepi meg őket. — Legokosabb volna — tanácsolja — ha nyáron az összes budapesti színházigazgatók összefognának és közös erővel, közös társulattal, közös pénzzel egy színházban tartanának csak előadásokat. A közönség tudolna ebbe a — koalíciós színházba... — Koalíciós színház?! — sóhajtja egy direktor. — Nem rossz idea, de nincs értelme. Ha mindnyájan szövetkezünk, ugyan ki ellen működnek a koalíciós színház?

A mulatság vége. Mult hó 26-án Lakity Dániel ópalánkai lakos Brandalik Jakab ópalánkai korezmájában mulatott. Amidőn már alaposan leitta magát, az ott borozó vendégekkel szemben mindaddig hősösködött, amíg azok ezt megunták. Az alkalmatlankodó s ittas állapotban levő Lakityot a korezmáros segélyével az utcára kirúgták, de ez a lépesőn oly szerencsétlenül bukott ki, hogy feje bubján sulyos zuzási sebet kapott.

Villámcsapás. Sztakies István óbecsei gazdát, családját és eselédjeit a zivatart a mezőn érte. Siettek kocsin haza a szállásra, és mikor a tanya útjára értek, a villám le-sújtott és az anya mellett ülő, viruló leányt érte, de egyik felét zsibbasztotta el testének és hajának felét leperzselt, anélkül azonban, hogy akár a szorosan mellette ülő anyját vagy a kapákkal ellátott eselédeteket a kocsiban érintette is volna a szeszélyes villám.

Cirkusz Zomborban. E héten városunkba egy elsőrangú társulattal bíró cirkusz érkezik és 10-én, szombat este tartja nagy megnyitó előadását.

A törvényhatósági árlejtések. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki a törvényhatósági hivatalok szükségleteinek biztosítása céljából hirdetett árlejtések ügyében. A belügyminiszteriumnak ugyanis tudomására jutott, hogy egyes törvényhatóságok hivatali szükségleteik fedezése céljából kibocsátott árlejtésekben, a pályázat egyik feltétele gyanánt egyes cikkekre nézve az árlejtésben egyes határozottan megjelölt cég gyártmányának szállítását írják elő. Elismeri ugyan a miniszter, hogy a törvényhatóság önkormányzati jogából kifolyólag szabadon választhatja meg azt a hazai céget, melytől szükségleteit beszerezni kívánja, mégis ezt az eljárást iparfejlesztő szempontból és az egyenlő elbánást tartva szem előtt, sem méltányosnak, sem a törvényhatóság anyagi érdekeivel összeegyeztethetőnek nem tartja. Fölhívja a belügyminiszter ennél fogva a törvényhatóságokat, hogy fontolják meg, nem volna-e előnyösebb, ha ezt az eljárást jövőre mellőznék és a hazai gyártmány kikötésével, egyébként pedig a szabad verseny mellett szereznék be hivatali szükségleteiket.

A vándorcigányok ügyének rendezése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya Zselénszki Róbert gróf elnöklété alatt ülést tartott, amelyen Mihalovits Gyula tartott érdekes előadást a cigányügy rendezéséről. Európába bevándorolt indusoknak tartja ő is a cigányokat. Magyarországon mindig sok kedvezésben részesítették őket, mert leaktarták őket telepíteni. Legtöbbit tett ez irányban József főherceg, de intézkedéseiből hiányzott a szigor. A jólét elől megszökik a cigány.

Eddig legtöbb cigányt a csendőrség szervezése telepített le. Foglalkozik azután a cigányok jelenével: háromféle cigány van: letelepült, félig letelepült, amely csak a telet tölti egy helyen és nomád, amely fajta a legveszedelmesebb, mert annak életfelfogása az, hogy neki joga van a földi javakhoz s ezt a jogát minden módon érvényesíti: lop, rabol, csal, sőt gyilkol is. A sertésvész elhurcolásának legfőbb faktorai a cigányok. A takonykór elterjedését szintén a vándorcigányoknak lehet köszönni. A cigányság jelene tehát sivár, épen ezért szükséges gondoskodni jövőjükéről. Elsősorban meg kell akadályozni vándorlásukat. Ennek két módja van: a rögtöni kényszer-település, a másik mód a vándorlás korlátozása és szigorítása. Az egyik mód drága s igen sok terhet ró rá az államra. A másik módon körülbelül három év alatt lehetne megtelepíteni a cigányokat.

Szülők figyelmébe. Jó házból való iskolai tanulókat az 1905/6. tanévre teljes ellátásra elfogadás és gondos felügyeletért kezkesedik, kívánatra magánoktatást is nyújt Ribiczey Béla, megyei árvászeki ülnök Zomborban (Barát-utca 602. sz.). Jeles tanulók kedvezményben részesülnek.

Ki akar egyéves önkéntes lenni?! Olvasóink között bizonyára akad olyan fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s most a hároméves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debrecenben már évtizedek óta kiváló sikerrel működik az egész országban kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau-féle állami felügyelet alatt álló katonai előkészítési tanfolyam, melyen előkészültségre és foglalkozásra való tekintet nélkül rövid uton elnyerhető az egyéves önkéntesi jog. Értesítőt bárkinek ingyen és bérmentve küld Lichtblau Albert intézeti igazgató Debrecen. Születési év okvetlen közlendő.

Közgazdaság.

A szimmentháli növendékmarha neveléséről és táplálásáról.

Rövid vonásokkal óhajtom eszetelni a vukovári uradalom Luzsac nevű gazdaságában a szimmentháli növendékmarha felnevelését és táplálását, de előbb pár szóval a már jó hírnévnek örvendő tehenészet keletkezését és célját ismertetem.

A tehenészet megalapításának ideje az 1862-ik évre esik. Uradalmunk kezdettől fogva elsősorú hazai és importált szimmentháli bikákat használ apaállatokul.

A tehenészet célja első sorban is edzett, jól fejlett és részben a divatnak megfelelő egyedek nevelése, amiért is az apaállatok megválasztásánál jelenleg a fősúlyt erre fektetjük. Utóbbi időben ugyanis több tehenészet felállítására határozatott el s e célból az itt nevelt üszök hivatottak a jövőben tehenészetek megalapítására. Ha a teljes létszám (100 drb) meg lesz az új tehenészetben is, akkor a még maig is főnálló nagyobb rész hollandi tehenekből álló tehenészet szintén szimmenthálival fog fölvaltani. Célunk másodsorban a minél több és zsírdusabb tej produkálása, amit a későbbi okszerű tenyészkiválasztás és jó tejelő anyaktól származó bikák vételével mindenestre el is fogunk érni. Jelenleg minden üszőborju föl lesz nevelve, tekintet nélkül az anyja tejhozamának mennyiségére és zsírtartalmára, mivel első sorban is célunk a megállapított létszám betöltése. A divatnak annyiban iparkodunk hódolni, hogy a világosabb színű tehenekre sötétebb színű bikákat eresztünk és megfordítva. Hogy célunkat minél előbb elérjük, az idén a gróf Hunyadi-féle hírneves berni tehenészetből vásároltunk egy sötét-vörös színű berni bikát; ez az utódok

színére mindenestre döntő befolyást fog gyakorolni. E pár szóval vázoltam a tehenészet keletkezését és célját; most áttérek a borjak fölnevelésére. A hasas tehenek szárazon állási ideje rendszerint 6 hétben állapított meg; van ugyan ez alól kivétel is, amennyiben öregebb és rosszul táplálkozó egyedek 8 hétig is elapadva hagyatnak, de az ennél hosszabb ideig való szárazon állás nem bizonyult produktívnek. A leborjazott borjut az oda besoztott tehenes az anyja elé teszi és azt alaposan lenyalatja, de a sózást és a likormözést, ami határozottan hibás eljárás, teljesen mellőzzük. A borju megszoptatva, az istállóban az e célra fölállított boxba lesz téve, mely utóbbinál nagyon tanácsos, hogy falai megfelelő drótfonathól álljanak, mert így a borjukat mindig megfigyelhetjük s az esetleg beteges borjukat könnyebben észrevehetjük. A borju minálunk szoptatva lesz, még pedig az első két héten naponta 6-szor, a harmadik héten 4-szer, a további szoptatási idő alatt pedig reggel, délben és este. A borjuk szoptatása mellett ezután is megmaradunk, mivel az egyedek teljesen egészségesek, amit a mult év október elején végzett tuberkulin ojtások is bizonyítanak. A tehenek (60 drb) közül egy, a bikák közül (25 drb) szintén egy reagált a tüdővészre s ezeket azonnal eladtuk a mézszárosnak. A borjuk szoptási időtartama két és fél hónapban állapított meg, azelőtt 3 hónapig szoptak, de azt tapasztaltuk, hogy a 2½ hónapos borju már kielégítően eszik és iszik. A borjuk ellési súlya 38—56, elválasztási súlyuk pedig 98—125 kgr. között változik. A boxból a 2 hónapos borjuk a kamasz istállóba kerülnek, ahol még egy fél hónapig, esetleg ha a tejet nem értékesíthetjük jól, tovább is szopnak. Ugy a szopós, mint az elválasztott borjuk zabdarával lesznek tartva, naponta 5—6-szor kapván annyit, a mennyit jóízűen elfogyasztanak. A zabdara közé ujabban darabos mézszapot teszünk, amittől eleintén ugyan idegenkedtek, de most nagy kedvvel nyalogatják, sőt ropogatják is. A zabdara elfogyasztása után a célukra külön összegyűjtött réti szénából naponként és darabonként 2 kg.-ot kapnak egész éven keresztül. A borju lellése után azonnal jegyezve lesz a következőképpen: a jobb fül alsó részének a közepe táján lévő kicsipés egyet, ugyanazon fül felső részének a közepén 3-at jelent, a fül hegyén a bevágás 5-öt, a közepén pedig 10-et jelent. A bal fül jelzése teljesen ugyanaz, csak hogy ott minden jelzés 10-el több, tehát 10, 30, 50 és 100. E jegyzés nagyon egyszerű s a borjazás után pár óra múlva alkalmazva vajnit kevés fájdalmat okoz. A jegyzésnek megfelelő szám érvényes mindaddig, míg az illető borju szarva ki nem nő, ami rendszerint 1½ éves korban már akkora, hogy meg lehet a számozást kezdeni. A számozás alá kerülő borju a legnagyobb folyószámot, esetleg az eladott vagy kimustrált tehen számát kapja. A számokat a 3—4 éves korig évente összel és tavasszal utána kell sütnünk, különben a számok nem lesznek láthatók a szarv növése miatt. A szarvak idomítására nagy gondot fordítunk s azért mihelyt a szarv annyira kinőtt, hogy a szarvidomitót rá lehet tenni, az idomitást azonnal megkezdjük. Kezdetben fa-szarvidomitót használtunk vajnit kevés eredménnyel, dacára sokféle alakjának, mivel az idomitókat szabályozni és feszesen megerősíteni ugyszólván lehetetlen volt. Jelenleg a Schöttler-féle szarvidomitókat használjuk nagyon szép eredménnyel. A szarvidomitó áll a szarvakat magába foglaló két pléhlemezből, megfelelően formálva. A szarvállás irányát itt tetszés szerint szabályozhatjuk, megjegyzem azonban, hogy csakis a fiatal korban foganatosított idomitással érjük el teljesen célunkat. A szarvidomitó két spirál csavar segítségével, melyek a homlokrészen fekszenek, tágabbra és szűkebbre állítható. A biztosabb megerősítés kedvéért a homlokrészen lévő vasba egy szij is alkalmaztatik, ami által a szarvidomitó ugyszólván megrögzítettik. A szarvidomitó tartós, ára csekély (380 korona) s ezért bátran ajánlhatom gazdatársaimnak.

A borjuk a kamasz istállóban mintegy 8—10 hónapos korukig maradnak, s innen a bikaborjuk a bikanevelő istállóba, az üszök pedig, ha a növendékmarha kijár, akkor a legelőre, különben pedig a telető istállóba kerülnek.

A bikaborjuk fölnevelésére nagy gondot fordítunk. A téli takarmányozásnál a főszerepet abraktakarmányok játszá. Etetésük a következő: minden bika naponként és darabonként 3 kg. abraktakarmányt kap, amely ½ kg. zabdara, ½ kg. borsódara, ½ kg. korpa, ½ kg. kukoricadarából és 1 kg. olajpogácsából áll, mely utóbbi tökmag és repecpogácsa keveréke. E télen rizslisztet is használtunk korpa helyett, de mihelyt a rizslisztből kissé több jött a keverékbe, azt nem akarták enni. A különböző darák természetesen összekeverve és sósvizzel meglocsolva egy lúdában lesznek elkészítve s innen föletetve. Réti szénát naponként és darabonként 3 kg.-ot kapnak a fiatal bikák s e mellett még naponként kukoricaszárat, éjjelre pedig egy kevés zabszalmát. A zabszalma etetésénél nagyon óvatosak legyünk, mivel ez nehezen emészthető; e télen is gyakran igényelt az emésztés javító orvoslást.

(Vége köv.)

HIRDETÉSEK.

4823/tkvi 1905. szám

Arverési hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Braukov Zsivkóné szül. Mibajlovits Maca végrehajtást szenvedő elleni 1400 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék, járásbíró és Zombor város területén fekvő, a zombori 5437. sz. betétben A. I. 1—6. sor, 20010. hr. sz. 446 □ öl, 20012. hr. sz. 1507 □ öl, 20013. hr. sz. 1232 □ öl, 20014. hr. sz. 1279 □ öl, 20015. hr. sz. 1424 □ öl területű ingatlanok, ugy a 20011. hr. sz. és 333 ö. i. sz. ház és 291 □ öl területű beltelekre 2446 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az arverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905 évi augusztus hó 21-ik (huszonegyedik) napján délután 3 órakor a kir. törvényszék arverési helyiségében megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1905. évi május hó 29-én.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Radány,

kir. törvényszéki bíró

Olcsóbb mint bárhol!!

*** VILLANYOS LÁMPÁK! ***

A nagyérdemű fogyasztóközönség becses tudomására adjuk, hogy **Kulcsár Sándor** jónévű budapesti bronz-esillárgyárossal összeköttetésbe léptünk s raktárunkat dusan felszereltük a modernstylü valódi bronz világítótestekkel.

Raktáron tartunk óriási választékban a legizlésebb modern kivitelben valódi bronz, függő, asztali es fali villanyos lámpákat és mindennemű szerelvényeket a legolcsóbb árakon, amiről a mélyen tisztelt közönséget a legnagyobb készséggel győzdöttjük meg.

Kulcsár Sándor cég versenyképességét bizonyítja az a körülmény, hogy ugy az **uj országházát**, valamint a **budai királyi palotát** legnagyobb részben, a **szatmári dómot**, a **pénzügyminiszteri palotát** stbit **ő rendezte be.**

Ez alkalommal felhívjuk a mélyen tisztelt közönség figyelmét más cikkeinkre is:

Valódi TRIESZTI LINOLEUM (parafa-szőnyeg) FUTÓK és SZŐNYEGEK. — Kifogástalan működésű **GRAMMOPHONOK** „Odeon“ lemezekkel (2 felvétel egy lapon). — **Gyermek kocsi; elegáns utazócikkek; gyermekjátékok; borostyán-szipkák, tajtékpipák.** — A legfinomabb **bőr- és szövöttkecstyük; harisnyák** — óriási választékban bámulatos olcsó árakon kerülnek eladásra.

Kiváló tisztelettel

Goldfáhn Sándor és Fia,
Zombor, Kossuth Lajos-utca.

20-14

Tessék meggyőződést szerezni.

M N O L I P E L T E K I

A legpontosabb kiszolgálás!

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

ITT MEGRENDELHETŐK:
VÁLTÓK
GYÁSZLAPOK
SZÁMLÁK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KÁRTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

== PAPIR- és IRÓSZEREK A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. ==

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18. A „BÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:
HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDEK
ÉTLAPOK

5469 polg. 1905. szám.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy a bogyáni 171. számú betétben 2-6., 8. és 10. sorsz. 474., 1242., 1731., 1781/2., 1841., 1843. és 939. hr. sz. alatt felvett közös urbéri legelőnek a jogosultak között felosztását s illetve annak a folyamatba tett bogyáni urbéri telkek tagosítása iránti eljárás során rendezés és új kiosztás alá kerülő földterületek közé vonását a m. kir. földmívelési miniszter 1905. évi március hó 11. napján 15060.VII--a/1. szám alatt kelt rendeletével megengedvén, Herbat Mihály és társai bogyáni lakosok kérelmére a felosztás megengedhetőségét tárgyzó kérdés eldöntésére szükséges nyomozás megtétele és a szükséghez képest az érdekeltek megszavaztatása végett Szondy Mátyás kir. törvényszéki bírót küldte ki, s mindezeknek foganatosítására határnapul az **1905. évi június hó 26-ik (huszonhatodik) napjának d. e. 10 órája Bogyán községéhez** kitűzetett, amikorra az érdekeltek oly hozzáadással idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkinti vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

Egyben értesítetnek az érdekeltek, hogy a szavazásra jogosítottaknak névjegyzéke a tárgyalás napját megelőzően 8 napon át a szokott hivatalos órák alatt a községében megtekinthetésre nyitva tartatik, s hogy az ellen netáni észrevételeiket és kifogásaikat a fenti határnapon a szavazás megkezdése előtt a bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban előadhatják; továbbá értesítetnek, hogy szavazni csak személyesen, vagy e célra különösen meghatalmazott által és pedig csak közjegyzőleg hitelesített meghatalmazás alapján lehet; és hogy az atyai hatalom, gyámság vagy gondnokág alatt álló érdekeltek helyett az atya, gyám vagy gondnok, illetve a gyámhatóság által kirendelt ügygondnok szavazhat; végül értesítetnek, hogy amennyiben a fenti határnapon a megjelent érdekeltek közül a felosztásnak senki ellene nem mond, és szavazást nem kíván, a meg nem jelentekre tekintet nélkül fog a felosztás megengedhetősége kérdésében határozat hozatni, szavazás esetében pedig a meg nem jelentek, valamint azok, akik megjelentek ugyan, de nem szavaznak, a felosztást ellenzőkhöz fognak számíttatni.

Zomborban, 1905. évi június hó 5-én.
Zsoldos, Gozdu Elek,
jegyző. kir. törvényszéki elnök.

413. szám.

1905.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1904. évi Sp. II. 479/32 számú végzése következtében dr. Pataj Sándor zombori ügyvéd javára Tuna Gusztáv zombori lakos ellen 500 kor. s járulékaik erejéig 1904. évi december hó 23-án és 1905. január 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2444 koronára becsült következő ingóságok u. m.: rőtös árúk nyilvános árverésen eladatnak.

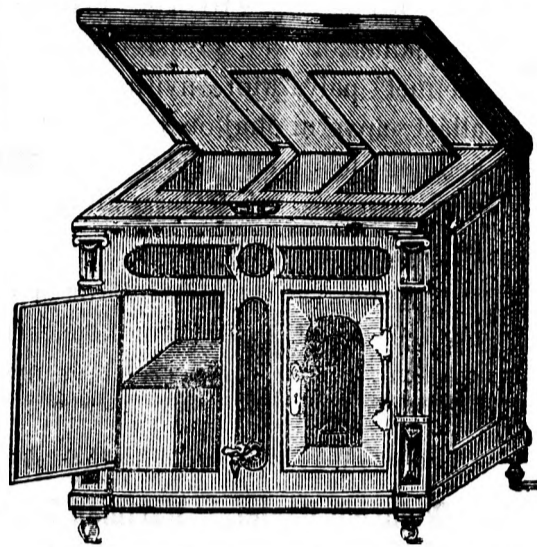
Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1904. évi V. 1736/4. számú végzése folytán 500 korona tőkekövetelés után járó 5% kamatai és eddig összesen 308 korona 83 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Beck Gábor Géza üzletében leendő eszközlésére 1905. évi június hó 13. napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1905. évi május hó 28-án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Gombos Nándor

jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és diszműbádogos
ZOMBOR (Bácska).

Dús raktár mindenféle

jégszekrényekben

vendéglősök, mészárosok és
magánosok részére);

fürdőkádákban

és *—11

konyhafelszerelésekben.

Minden e szakmába vágó és rajz-
szerinti bármilyenű bádogárúk
elkészítetnek.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Javítások olcsón és pontosan.

Allást keres

egy 40 éves, róm. kath. nős férfi, mezei gazdasági birtokban botos ispán vagy gazdának, ki fiatal korától a gazdaságban jártas, sőt az állattenyésztésben is teljes előnyösséget nyújt, a magyar anyanyelven kívül, mit írásban is bír, beszél német és szerb nyelven.
Cim: **Halasy József Zombor,**
Antal-utca 198. sz. 3—1

Rohonczy Gida

Törökbecse Gyöngyszigeti telivér ménes telepén 7 drb számfeletti anyakanca eladó, ára 100 forinttól 500 forintig.

Levélcim: Rohonczy uradalom Törökbecse. 3—1

Gyári raktár villanyvilágítási csillárok és alkatrészekben.

Villanyvilágítási bevezetés,

Villanyos csengők,

Villanyos házitelefonok,

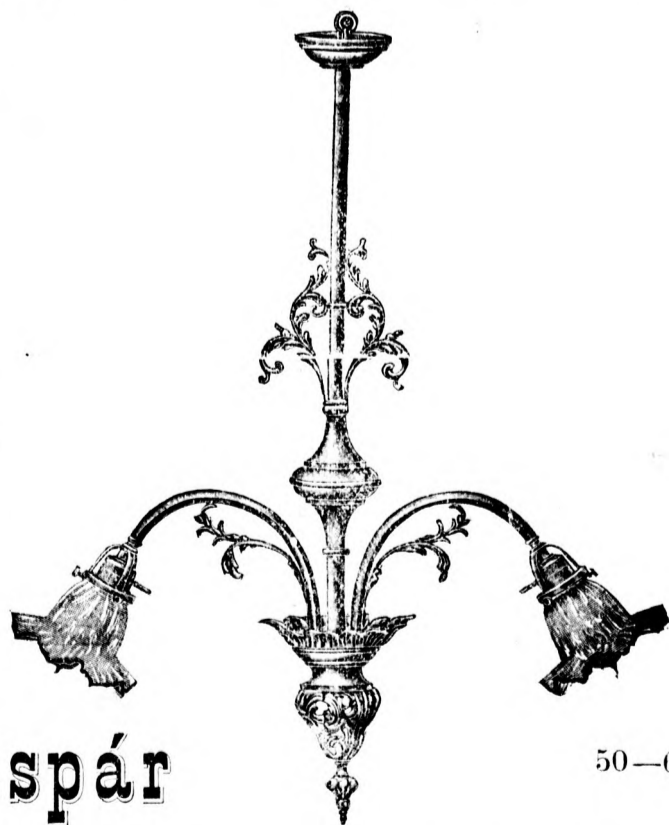
legolcsóbb árak és

legmesszebbmenő

szavatolás mellett:

Teltsch Gáspár

optikai, elektrotechnikai műintézetében **ZOMBOR.**

50—6

3209/kig. 1905. szám.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A palánkai járáshoz tartozó Bács-ujlak községben megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi június hó 24-éig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Ezen jegyzői állás javadalmazása:

1. 742 korona készpénzfizetés.
2. Hat öl kemény tűzifa.
3. Egy negyed telek föld haszonélvezete, melynek adóját a jegyző tartozik fizetni.

Palánkán, 1905. évi június hó 5-én.

Hipp Dezső,

főszolgabíró.

2-1

1154. szám.

1905.

Pályázati hirdetés.

Szeghegy községében elbocsájtás folytán megüresedett, egyenként évi 600 kor. fizetés és 240 kor. loátalánnyal javadalmazott két lovasrendőri állásra ezennel pályázatot nyitunk, az ezen állást elnyerni óhajtókat felhívjuk, hogy kellőleg felszerelt kérvényüket **1905. évi június hó 20-ig** alulírott előjáróságnál nyújtsák be.

A megválasztott rendőrök a ruházatot és lovat sajátjukból kötelesek beszerezni, míg a fegyverzetet és nyeret a község adja.

Szeghegyen, 1905. június hó 2-án.

Weinrich Dániel, Hartman Lajos,

jegyző. 2-2 bíró.

4162/1905.

Pályázati hirdetés.

Bácsfeketehegy községben ürese-
désbe jött községi s. jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból előleges havi részletekben 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 2-ik napjáig** hozzám anyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolya, 1905. évi június hó 2-án.

C s á s z á r,

főszolgabíró.

Nagyarany érem.

Páris. 1904.

Érdem jeléül.

Páris. 1904.

Nagy arany érem.

Páris. 1904.

EHRlich NÁNDOR FIA

szőlőpermetező-gyártó, épület- és díszműbádogos. 20-5

Ajánlom kitűnő minőségű saját szer-
kezetű szőlőpermetezőimet, melyekből
14 év óta körülbelül
20000 db van forgalomban.

Nagy raktár

Kitűnő minőségű
szőlőoltó gummiszalagokból
és mindennemű
permetező alkatrészekből.

Javítások a saison alatt gyorsan és pon-
tosan eszközöltenek. * Régi permetezők
becseréltenek. * Kölcsönképen haszná-
latra jó szerkezetű permetezők kiadatalnak.

Minden darabért

2 évi jótállás!! Bajai-út 11.

ZOMBOR,

BÁCSKA.

Bajai-út 11. 2 évi jótállás!!

Minden darabért

↳ ↪ Vizontelárúsítóknak külön megegyezés. ↪ ↩